

державно-громадського управління, колегіальних органів управління та органів, що беруть участь в управлінні освітньою організацією, в прийнятті управлінських рішень.

Саме систематизація в управлінні якістю освіти на рівні кафедри ЗВО дає змогу не тільки структурувати і упорядкувати всю діяльність кафедри, але і сприяє формуванню її позитивного іміджу і, як наслідок, залучення більшої кількості абітурієнтів до навчання.

Використана література

1. Вища освіта України і Болонський процес : [навчальний посібник / за ред. В. Г. Кременя]. Тернопіль, 2004. 384 с.
2. Вікторов В. Г. Управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз) : монографія. Дніпропетровськ, 2005. 286с.
3. Закон України «Про вищу освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18> (дата звернення: 24.02.2019).
4. Кальней В. А. Мониторинг качества образования в школе. Москва, 1999. 320 с.

УДК 371.1

О.І. Янкович

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, yankov@tnpu.edu.ua

УПРАВЛІННЯ ШКІЛЬНОЮ ОСВІТОЮ В СІНГАПУРІ

Одним із провідних чинників результативності освітньої системи будь-якої країни світу є управління шкільництвом. У цьому контексті заслуговує на увагу місто-держава Сінгапур. З одного боку, це одна з найбільш розвинених країн світу і у сфері економіки, і у сфері освіти. Рейтинги PISA показують, що місто-держава Сінгапур вийшло в лідери світової освіти, обігнавши Фінляндію, Канаду та Японію. З іншого боку, необхідність досліджень системи управління пояснюється налагодженням співпраці, підписанням Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та Агенцією з науки,

технологій і досліджень Республіки Сінгапур. Водночас лише поодинокі праці українських науковців присвячені аналізу особливостей освіти міста-держави та системи управління в ньому. Серед нечисленних вітчизняних учених, які досліджують феномен Сінгапуру, – О. Вітковський [4], І. Грищенко [4], С. Маулік, В. Федоренко [4] та ін. Проте система управління шкільництвом у їх працях не відображена, як і можливості реалізації позитивного досвіду в освітній галузі України.

Сінгапур – це місто-держава, у якому за останні півстоліття досягнуто значних успіхів у розвитку освіти, економіки; країна з відсталого, бідного колоніального стала зразком суспільства, у якому все робиться для якісного життя кожної людини. Сінгапур є світовим лідером у кількох галузях, вважається одним із чотирьох Азійських тигрів. У країні немає природних багатств: родючих земель, родовищ корисних копалин тощо. Основну цінність становить людський капітал: «Нація працює, умовно кажучи, не руками чи ногами – а головами» [4, с. 6]. Провідним чинником зміцнення державності, економічного розвитку є освіта дітей, молоді.

Управління освітою здійснює Міністерство освіти. Усі державні школи підпорядковуються безпосередньо йому, а всі вчителі є державними службовцями. У 2017 р. у місті-державі було 359 шкіл, з яких 185 – початкові, 143 – середні, 15 – молодіжні коледжі (junior college), 16 – школи з програмами змішаних рівнів (mixed level) [6, с. 2].

Міністерство освіти тісно співпрацює з Національним інститутом освіти, що є закладом-монополістом, який здійснює підготовку вчительських кадрів.

У Національному інституті освіти, що працює на базі Наньянського технологічного університету, створено науково-дослідницький центр, де проводиться робота зі студіювання найкращих педагогічних систем світу та поширення ідей позитивного досвіду, вивчаються актуальні проблеми педагогічної теорії та практики, здійснюється експертна оцінка програм, створюються стратегії реформування освіти [1, с. 241]. На сайті Міністерства освіти Сінгапуру чітко визначені компетенції XXI ст., які формуються в шкільництві. Випускник закладів освіти Сінгапуру – це людина зі сформованими громадянськими й моральними цінностями, яка мислить по-новому, вирішує проблеми, відповідальна перед родиною, суспільством, нацією,

протистоїть життєвим труднощам, цінує красу навколишнього світу, має здоровий розум і тіло, захоплена життям [5].

Сінгапур адміністративно розділений на чотири освітні округи, у кожному з яких є сім шкільних кластерів, що містить від 12 до 14 початкових і середніх шкіл, і управляється суперінтендантом. Він є наставником для директорів [2, с. 16]. У Сінгапурі є чіткий баланс між шкільною автономією та звітністю. Тут відмовилися від шкільних інспекцій, які викликали стрес в освітян щонайменше тричі на рік. Натомість у кожній школі проводять самооцінювання за системою з 9 компонентів. Комісія до місцевих шкіл усе ж приходять, але тільки раз на шість років. До неї входять учителі та директори з інших шкіл. Члени комісії перевіряють, наскільки самооцінювання відповідає реальному стану справ. Але первинно школа сама ставить собі оцінку, бачить зони свого зростання та вдосконалює їх.

Школи в рамках кластера змагаються одна з одною за отримання додаткового фінансування на розвиток будь-яких проектів або поглиблених спеціалізацій.

Принципом і керівним механізмом діяльності в системі освіти Сінгапуру є конкуренція. Вона у шкільництві Сінгапуру зіграла в цілому позитивну роль, дозволивши виробити чіткі й об'єктивні індикатори результативності роботи директора школи, викладача, учня, чиновника від освіти. Чіткими стали показники, яких необхідно досягти, щоб, наприклад, отримати підвищення або премію в кінці року [1, с. 245].

У системі методів впливу і керівництва учнями не всі впливи сприймаються однозначно, зокрема дисциплінування хлопців через застосування тілесних покарань. Проте так карають учнів переважно в середніх школах і не за навчання, а за поведінку: розпивання алкоголю, паління, вандалізм, побиття інших дітей. Тілесні кари різкою виконує спеціально навчений учитель. У міжнародних школах такого явища, яке в більшості країн світу вважається ганебним, немає. Отже, використання способів фізичного впливу на учня (без будь-яких юридичних наслідків для вчителя) підтверджує переконання, що не можна повністю копіювати досвід шкільництва інших країн, необхідно зважати на ментальність, традиції свого народу і будувати власну систему шкільництва й управління в ній.

Використана література

1. Алишев Т. Б., Гильмутдинов А. Х. Опыт создания образовательной системы мирового уровня. *Вопросы образования*. 2010. № 4. С. 227-246.
2. Калініна Л. Управління Новою Українською школою. *Директор школи*. 2017. № 1–2 (793–794). С. 12-21.
3. Сергиенко А. Ю. Управление педагогическим образованием в Сингапуре. URL:<https://cyberleninka.ru/article/v/upravlenie-pedagogicheskim-obrazovaniem-v-singapore> (дата звернення: 15.02.2019).
4. Федоренко В. Г., Грищенко І. М., Вітковський О. С. Фактор вищої освіти в інноваційній економіці Сингапуру. *Економіка та держава*. 2009. № 6. С. 4-7.
5. Competencies of the XXIst sentury. URL: <https://www.moe.gov.sg/education/education-system/21st-century-competencies> (дата звернення: 14.03.2019).
6. Edukation Statistics digest. URL: https://www.moe.gov.sg/docs/default-source/document/publications/education-statistics-digest/esd_2018.pdf (дата звернення: 14.03.2019).
7. Kola Anna M. Edukacja w/dla wielokulturowości. Causus Singapururu [Education in/for Multiculturalism. The Case of Singapore]. *Studia Edukacyjne*. 2016. № 38. S. 265-278.
8. Kwiatkowski S. T., Nowosad I. System kształcenia i doskonalenia nauczycieli w Singapurze. Między utopijną wizją a rzeczywistością. *Studia edukacyjne*. 2018. № 47. S. 147-171.